

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség a Sörház-utczában 1. sz. a. az emeleten van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2—3.

Felelős szerkesztő:

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Hirdetési árak egész oldal 48 K.
Hivatalos hirdetések árszabály szerint.Előfizetési ár: egész évre 10 K.
Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Képviselő-választáskor.

Mindenfelé leng-lobog már a világ leg-szebb zászlója: a veres-fehér-zöld, azt hirdető, hogy nagy dolog van készülöben: az országgyűlési képviselő-választás.

Nem politikai vonatkozásában szólnak a kérdéshez, hanem a polgári önbecsülés szempontjából.

Valóban nagy dolog is, hogy helyesen tudjuk kiválasztani polgártársaink közül azokat, akiket megbizunk, hogy nekünk törvényeket alkossanak, törvényeket, amelyekről függ hazánknak és minden lakójának a fennmaradása, jóléte és boldogsága.

A választók kezébe van letéve a haza sorsa. Nemcsak jog ez a választás, hanem olyan nagy felelősség is, mely ránehezedik a lelkiismeretre. Ez a lelkiismeret csak akkor lehet nyugodt, ha nem a vak szenvedély, nem a gyűlölség, hanem a józan ész, a higgadt megfontolás a haza, édes mindnyájunk közös érdeke által vezetettik.

Az a szépen lengő nemzeti zászló hazaszeretet, békességet, reménységet hirdet. Értsük meg annak intó szavát. A legszebb polgári jog gyakorlása ne hintse el közöttünk a viszálykodás, gyűlölség magvát, ne támasszon köztünk vihart, egyenlenséget. Tiszteljük egymás meggyőződését.

Volt egyszer egy hatalmas nép, mely a világot majdnem egészen meghódította: a régi római nép, ennek világ-birodalmát ez a jelszó tette nagygyá, hatalmassá és vette körül bevehetetlen sánczczal: »a haza java legyen a legfőbb törvény!« És míg ehhez a jelszóhoz ragaszkodott, minden ellenség reszketett előtte, belől pedig virágzott és boldog volt; de a mikor megszegte ezt a jelszót, mely bűvös abroncsként tartotta össze a nagy birodalmat: mindjárt szétromlott az s ma már csak a hire van meg.

Nekünk is »a haza java legyen a legfőbb törvény!« Ez legyen irányadó a mi választási mozgalmainkban, ez legyen a mi világító tornyunk a tenger közepén, a mely felé biztosan irányozhassuk a mi hajónkat, ez le-

gyen a mi fénylő szövetségünk, a mikor keressük azt az embert, a kinek kezébe akarjuk letenni a haza sorsát; ennek a fényénél ismerjük fel az igazi profétákat és tudjuk megkülönböztetni a hamisaktól.

A mai alkotmányos életben nincs momentum, melyben szebben és jobban domborodnék ki az a nagy alkotmányjogi elv, hogy minden jognak forrása a nemzet; mint épen a képviselő-választásoknál.

Ime ez a nagy hatalom, melyet a nemzeti törvényhozás a reá ruházott mandátum alapján gyakorol, ismét visszavándorolt e jog ősforrásához a nemzethez.

Minden igaz fia ennek a hazának azt óhajtja, hogy a küszöbön álló választásokból úgy kerüljön ki a nemzet képviselője, a hogy a görög hitrege Anteusza, valahányszor az anyafölddel érintkezett.

Erősbödjék meg öntudatában a nemzet képviselője a választási küzdelmek folytán, hassa át a megválasztott új mandatáriusát a nemzeti közhatalomnak az a tudat, hogy a haza sorsának biztosításáért mindent fel kell áldozni, személyes érdeket, merész vágyakat, kínálkozó szerencsét, csak egyet nem szabad föláldozni soha: s ez maga a — haza.

Az a lelkesedés, mely most áthatja jelelt és választó lelkét, ne legyen szalma-láng, de melegségével tartsa állandóan ébren a képviselőben is nemzete iránti kötelességérzetét.

Legyen egységes jelszónk a küzdelemben: *a haza sorsa minden előtt.*

Nézzük azt a háromszínű zászlót! Szívében, közepén fehér? Ne essék mocsok azon a fehér színen.

A békesség uralkodjék a választások felett!

Dés város népoktatásügye.

Irta: Daday István, igazgató.

II. Dés, január 17.

A dési tanintézetek szám- és sokféleség tekintetében még nem annyira esnek kifogás alá, mint minőség szempontjából. Egy párnak kivéte-

lével csak I—IV. osztályuk s egynek kivételével mind osztatlanok, a legtöbbje czélszerűtlen, szűk helyiségben szorong s még úgy sem képes a nagyszámu tanköteleseket befogadni. Ez a dési iskoláknak egyik nagy hibája.

A másik, még nagyobb hibája pedig az, hogy hiányosak, helyesebben mondva csonkak, mert hiányzik azokról az V—VI. osztály s nincsenek melőlük szervezve ismétlő-iskolák.

De lássuk az iskoláknak annyi sokfélesége és minősége mellett, hogyan áll a város tanköteleseinek beiskolázása? Sajnos, erre csak azt felelhetjük, hogy gyengébben, mint Kozárváron vagy Szelecskén. Ugyanis a tanhelyiségek kicsinysége és a tankötelesek nagy száma miatt szeptember első napjaiban csakhamar zsufolásig megtelnek az iskolák s egy tekintélyes % ennek daczára kiszorul. Némely szülő, aki maga is iskolázatlan, ennek örül, mert úgy sem barátja a kényszer iskolázásnak. Az iskolából így kiszorult tankötelesek még írni-olvasni sem tanulhatnak meg, felnőnek minden szellemi és erkölcsi oktatás nélkül, akárcsak a legfelrevalóbb, műveletlen faluhelyen.

Most már lássuk, mi történik a tankötelesek azon tekintélyesebb %-ával, a mely szerencsés volt bejuthatni valamelyik elemi iskolába s azt sikerrel végezte? Az iskolába felvett tanuló több vagy kevesebb eredménnyel — a szerint a milyen iskolába jutott — végzi annak IV. osztályát átlagos 10 éves korában. Azután, ha fiú, szerencsét próbál a dési állami főgimnázium I. s. osztályában, de csak úgy, ha már június végén vagy szeptember elején jelentkezik s a mellett számot vet magával, hogy körül-belül 100 koronára tehető tan- és beiratási, tankönyv és egyéb felszerelési költséget hordozni bírja, ha pedig leány, az minden habozás nélkül siet a polg. leányiskolába.

Most már a gimnázium és polgári leányiskolából kiszorult, vagy mindjárt kezdetben azokból kimaradt és kibukott főként fiúk 11—15 éves korukig a népiskolák V—VI. osztályai és ismétlő iskolák, avagy polgári fiú-iskola hiányában — legjobb esetben — semmittevéssel töltik idejüket, igen gyakran a szülői ház, a család viszonyaihoz képest többé-kevésbbé elzúllásnak indulnak.

Iparos vagy kereskedő tanoncoknak 12—13 éves kora előtt nem szegődhetik be, mert ezt az

TÁRCZA.

Egy pohár tej.

Irta: Szomaházy István.

Könnyű kocsi halad keresztül a folyó parti rónaságon, melyet egy-egy puska lövésnyire gondozott nyaralók s üde parkok szakítottak meg. Alkonyat felé hajló nyári délután volt, a forráság már tetemesen alább szállt, s a folyó fölött szinte illatosan tisztá, édes esti levegő lebegett.

A kocsiban, mely igénytelensége ellenére is, nem közönséges alkotmánynak látszott, négyen ültek: két nő a hátulsó ülésben, két férfi a bakon. A nők közül az egyik koros dáma volt, bánatos és szelid szemű öreg asszony, a másik egy fiatalabb, kissé rövid látó hölgy, a ki szerényen huzódott meg az idősebb nő baloldalán. A férfiak egyike a lovakat hajtotta, a másik chamois-színtű livrét viselt, szinte szoborszerű mozdulatlansággal szemlélte a bájos alpesi vidéket.

A korosabb nő kíváncsian nézett a folyó partja felé, melyek fái közül karcsu villatornyok kacérkodtak a vándorló bányafelhőkkel. Mikor a kocsi egy utszéli malom mellett elhaladt, az öreg dáma titokzatosan elmosolyodott.

— Adél sejtí, hogy merre járunk? — kérdezte a rövidlátó asszonytól.

A fiatal most maga is a folyó környékét kémlelte.

— Őszintén megvallva tudom ugyan, hogy Bücken körül járunk, de hogy hol, azt igazán nem tudom...

— A malmot se ismeri?

— Nem felség...

Ugy szólította az öreg asszonyt, hogy: felség.

— Adél, maga megbukna a tereptanból... Ez a nádfedeles viskó nem más, mint a rottdorfi malom, a hol — de a többi talán magától is kitalálja...

— A hol a rottdorfi békekötést aláírták? — kiáltott föl a fiatalabb nő élénken.

— Ugy van! Huszonöt évvel ezelőtt a malom padlásszobájában intézték el a század legérdekesebb hadi bonyodalmát... A császár a bükkeni érseki rezidenciában lakott, a szövetséges hadak vezére pedig a Gaar mellett, egy vinczellér házban.

A fiatal hölgy izgatottan tekintett vissza a malom felé, majd egyszerre odafordult a korosabb dámahoz.

— De hiszen akkor...

— Tudom, hogy mit akarsz mondani, kedves Adél... Ha ez itt a rottdorfi malom, akkor az a villa se lehet nagyon messze, a hol az öreg Bonfini lakik...

— Csukugyan ezt akartam mondani...

A két nő olyan nyelven beszélgetett, a mit a bakon ülő férfiak nem értettek.

A fekete ruhás nő tehát, a kit a másik felségnek szólított, egész hangosan mondhatta kísérlőjének:

— Ha a kocsist vagy a lakájt megkérdeznék, bizonyosan meg tudnák mutatni az öreg Bonfini házat...

A fiatalabb rémült mozdulatot tett.

— Szent Isten, hogy jut ilyesmi a felség asszony eszébe?... Az összes európai újságok erről írának egy teljes hónapon át... És mit szólna hozzá a felség ur, ha megtudná...

— Ne féljen kedves Adél, nem fogjuk megkérdezni a lakájt... De ha az illusztrált lapok révén véletlenül megismertük a nyaralót, azt hiszem, hogy semmit se vétünk az etikett ellen...

Ideje, hogy leleplezzük az inkognitót, a mibe a két asszony burkolózott. Az idősebb az egykor világszép Bella királynő volt az yriai király hitvese, a másik Dalier Adél hercegnő a fejedelmi asszony legkedvesebb udvarhölgye, a ki urnőjét tizenöt év óta árnyékként kísérte. A királynő sok éve az Alpesek között nyaralt, a birodalmukkal szomszédos országokban, melyet hazája képp szeretett. Itt közönséges polgárasszony módjára kocsizhatott faluról-falura, betérhetett tejet inni egy-egy majorságba, s a kis vidéki városok czukrászdájában fesztelenül olvashatta a francia újságokat. Kevesen ismerték s a ki tudta is, hogy Európa egyik nagy országának uralkodónője, nem igen zavarta kíváncsiságával vagy toladodásával. Gyöngye idegbeteg nő volt, nem csuda, a hatalmas évek borzalmas eseményei nagyon megviselték az idegzetét, de innen mindig meggyarapodva, kipirult arczczal távozott. Multságában még az se zavarta, hogy az öreg Bonfini is azon a vidéken töltötte el hátralévő napjait...

Most, hogy a királynő megint fölemlítette a vén szabadsághős ezen nevét, mindkettőjüknek eszükbe jutott megint az a borzalmas esztendő, mely egész Yriából csatatért és temetőt csinált. 1868-ban történt, hogy a gárdaezred egy éjszakán föllázadt, a nép megrohanta a királyi palotát s pár órai kiabálás és fenyegetőzés után hajnal felé nagy nehezen visszavonult.

A láng szétcsapott az egész országban, s Bonfini, a kinek ősei valaha Toszkanából vándoroltak be Yriába, fanatikusán a lázadók élére állott... Kegyetlen és ijesztő napok következtek, a nép már-már foglyul ejtette az egész királyi családot, mikor a szövetséges uralkodó egy nap a fegyveresek százazreit zudította a hangyabolyként forrongó Yriába...

(Folyt. köv.)

ipartörvény tiltja. Alig lehet elképzelni tehát, hogy az ilyenekből a társadalomnak hányféle és milyenféle egyéni válnak.

A dési iparos- és kereskedőtanonciskola leghívebb tükre a népoktatási viszonyok szomorú állapotának, mert itt kerülnek napfényre a legszánalomra méltóbb képek. Ezen iskola felvételi naplója szerint nem kevesebb, mint — évenként 30—40 fiú-növendék lépik iparos pályára, ak dési illetőségű, aki a IV. elemi osztályt Désén végezte s még a gimnázium I. osztályában is szerencsét próbált s annak utána 2—4 évet szülőinél vagy egyebütt töltött el iskolázás nélkül. Ezen iskolázás nélkül eltöltött 2—4 év alatta minden rosra fogékony ifjak elfelejtik az olvasást, írást, számolást, el mindent a mit tudtak, elszoktak az iskolai és házi fegyelemtől s ezeket mint tanonczokat az „előkészítő” osztályba vagyunk kénytelenek besorozni, hogy másodszor tanulják meg a legelemibb ismereteket. Ily tanonczokból és segédekéből vált önnáló mesterektől a társadalom és a kor aztán várhatja, hogy értelmes iparosok és intelligens honpolgárok legyenek. És valóban gondoljunk utána: ezen szomorú ténynek, nem városi népoktatásunk elhanyagoltsága a melegágya?

De adjuk át a további fejtegetést és bizonyítgatást a rideg számoknak, melyek a legkevesebb szavaknál is döntőbben érvelnek, melyek sem nemzetiségi, sem felekezeti külömbiségre nincsenek tekintettel, annyival is inkább, mivel itt általános érdekekről van szó.

A városi hatóság által 1904—5. tanévre eszközöltetett tanköteles összeírás munkálatok szerint a tankötelesek száma a következő: I. óvoda-köteles 238 fiú, 226 leány, összesen 464. II. mindennapos tanköteles 540 fiú, 620 leány, összesen 1160. III. ismétlő iskola tanköteles 285 fiú és 255 leány, összesen 540. I—III. csoportbeliek együtt kitesznek 2164-et.

(Folytatjuk.)

H I R E K.

— **Előkészület a választásokra.** Szolnok-Doboka vármegye központi választmánya folyó hó 15-én tartott ülésén a dési, betleni, nagyiklodi, nagyilondai, magyarlápósi választókerületben az országgyűlési képviselő választások határnapjául január hó 26. napját tűzte ki.

Az öt választó kerületben a szavazatszedő küldöttségek a következőképpen alakultak meg:

A dési választó kerület elnökévé Wiesner Adolf, helyettes elnöknek Biró Antal, jegyzővé Dr. Br. Horváth Emil, helyettes jegyzőnek Szabó György.

A betleni választó kerület elnökévé Dr. Wachsmann Ede, helyettes elnöknek Dr. Weisel Ernő, jegyzővé Farkas Ferencz, helyettes jegyzőnek Nagy György.

A nagyiklodi választókerület elnökévé Dr. Pataki Albert, helyettes elnöknek Turcsa Tivadar, jegyzővé Oncs József, helyettes jegyzőnek Gergely Károly.

A nagyilondai választókerület elnökévé Szilgyethy Miklós, küldöttségi elnöknek Mórincz Károly, helyettes elnökül Ujfalvy Károly és Betegh Gerő, jegyzőül Farkas Bertalan és Pintye László, helyettes jegyzőknél Drágomán Gergely és Groszman Jakab.

A magyarlápósi választókerület elnökévé Dr. Incze Béla, küldöttségi elnöknek id. Bárdy Károly, helyettes elnökökül Muszte László és Csizér Mihály, jegyzőül Szabó Nikodém és Kalmár János, helyettes jegyzőül Kozma Kornél és Lévai Károly választattak meg.

A központi választmány különben az idén most tartotta első ülését, s minthogy a választmány 1905-től 3 évi időtartamra újból lett megalakítva — a törvényszerű esküt letették.

Egyidejűleg a maga kebeléből a jegyzői tisztségre Gajzágó László vál. tagot választotta meg.

Különben a választás érdekében hozott összes intézkedéseiről hirdetményt bocsátott ki magyar és román szövegben.

Az egyes választókerületek közsékeit a központi választmány a szavazatszedő küldöttségek közt elosztotta, s a sorrend akként állapított meg, hogy a választók körjegyzőségekként fognak

szavazni, a mi a választási eljárás könnyebb és gyorsabb lefolyását nagyban elősegíteni fogja.

— **A jegyzők fizetésrendezése.** A belügyminiszter a vármegyénkbeli községi és körjegyzők új fizetést megállapította s az 1904. évre esedékes összegeket folyósította is.

— **Egy főúri nő jótékonyága.** Szurdukról írják: Egy áldott szívű jótékony főúri nő br. Jósika Samuné már évek óta árasztja el községünket kegyes adományaival, nagy jótékonyágával. Így még 1899-ben saját telkére husz ezer korona költséggel óvodát és iskolát építtetett, mely intézeteket a telekkel együtt az állam tulajdonába engedte át. A jólelkű főúri nő azonban nem elégedett meg azzal, hogy a magyar kultúrának — ezen oláh lakta vidéken — templomot emelt, hanem további nagy segítségével arra törekszik, hogy mindenkinek rendes iskoláztatását lehetővé tegye. Ép ezért jelentékeny összegeket áldoz a tanulóknak ingyenes oktatására, felruházására. Így csak nemrégiben is ötven óvodás és iskolás gyermeket látott el téli, meleg ruhával s azonkívül gondoskodik arról, hogy a község szegény lakossága nagyobb szükségét ne lásson.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth György Belényes-szankolysos okleveles tanítót a bálványosváraljai, Bányai Ferencz csomafái ev. ref. tanítót a kecsédi, Szócs János okleveles tanítót a szászujósi áll. el. iskolához kinevezte.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Szolnok-Doboka vármegyében a kecsédi anyakönyvi kerületbe Gidáli Vilmos anyakönyvi írnokot, szászujósi pedig Tar Lajos jegyzői gyakornokot, a kecskési anyakönyvi kerületbe Rothschild Salamon körjegyzői díjnokot anyakönyvvizető helyettesé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Baksay József nagyilondai kir. járásbírói aljegyzőt a tordai királyi törvényszékhez helyezte át. — A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kozmáné Sára Anna kaczkói állami elemi iskolai tanítónőt a marosludasi állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte.

— **A tüdőbetegség elleni hölgyliga.** Városunkban és megyénkben alakult József főherceg Szanatoriumi hölgybizottság lelkesen fáradozik a siker érdekében, hogy a hölgyek akcióját mily jelentékenynek ítéli meg a közvélemény minden organuma. — kitűnik abból, hogy a „Vasárnapi Ujság” legutóbbi számát javarészen az ügynek szenteli s képből bemutatja a vidéki szanatoriumi hölgybizottság elnökeinek arcképét. Bátoran elmondható, hogy e jóságos urnók a tüdőbetegség elleni hölgyliga legelső zászlóvivői. A szanatoriumi akció nagysikerű része a jótékonykezélu sorsjáték, melynek szép nyereményeit külön tárlatban az egyesület hivatalos helyiségében mutatják be. A ki az egyesületnek egy koronás sorsjegyet megvesz, a mellett hogy az elsőrendű népművelő akció javára teszi le filléreit, magának igen kedvező esélyű nyereményt biztosít.

— **Vesztett eb Désén.** Nagy riadalmat okozott hétfőn egy vesztett eb városunkban. Dr. Csizér Ákos udvarán egy kis házörző kutyán gyanus tünetek mutatkoztak és még mielőtt artalmatlanná tehetnék volna, a házbeliek közül Dr. Tauffer Ferencz ügyvédjelöltet megharapta. A kutya befogatott s miután gyanus tünetek látszóttak rajta, a megharapott ügyvédjelölt felutazott a fővárosi Pasteur intézetbe, magával vivén a kutya agyát is. A kutya több ebtársát megharapta s jó volna még mielőtt nagyobb mérvben jelentkezne a vesztettség, az ebzárlatot elrendelni.

— **A bíróságok köréből.** Az igazságügyminiszter dr. Vékás Lajos dési törvényszéki joggyakornokot a nagyilondai járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Halálozás.** Özvegy Mósa Sándorné szül. Rácz Therezia 14-én este elhunyt. A gyászoló család következő gyászjelentést adta ki:

„Alólirottak mely fájdalommal jelentik a forrón szeretett anyának, nagyanyának, dédanyának, anyósának és nagyanyósának öz. Mósa Sándornénak szül. Rácz Thereziának folyó hó 14-én este 9 órakor, élete 85-ik évében, a halotti szentség áhitatos felvétele után rövid szenvedés után történt elhunytát. Hált tetemei folyó hó 16-án délelőtt 11 órakor fognak Árpáston a közös sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor fog a csicsókeresztúri róm. kath. anyaszentegyház templomában az egek urának bemutatni. Legyen emléke örökké áldott! Árpástó, 1905 január 14-én. Hatfaludy Bertalané szül. Mósa Erzsébet, leánya; Hatfaludy Bertalan, veje; Sombory Lőrinczné szül. Hatfaludy Terka, Almai Ákosné szül. Hatfaludy And, unokái; Sombory Lőrincz, Almai Ákos, unoka vejei; Almai Zoltán, Almai Ernő, dédunokái.

— **Jótékonyág.** A némai románok karácsonyi ünnepe alkalmából Jakobi Dávid szamosujvári lakos némai nagybirtokos folyó hó 4-én 2 1/2 mm. búzalisztet adott és küldött Néma község előjáróságához és pedig 10—10 kilónként külön-külön csomagban és minden ilyen csomaghoz külön-külön 6 fillér értékű élesztőt, azon kérése kíséretében, hogy azt 25 szegénysorsu családnak ossza ki, mely kegyes küldeményt, a községi előjáróság, ugyanazon napon ki is osztatta, leirhatatlan volt az öröm ezen meglepő küldemény folytán a részesező szegénysorsu családokban, nem találtak szavakat halájuknak kifejezésére, fogadván azt, hogy az adományozónak az irántuk tett kegyességét elfeledni soha sem fogják, s naponként kérni fogják a jó Istent, hogy ezen adományozó urat családjával számos évig éltesse s munkásságát áldással kísérje.

— **Öngyilkossági kísérlet a szállodában.** A héten egy Petró Juliska nevű kávéházi pénztárosnő a kolozsvári „Angol királynő” szállodában öngyilkossági kísérletet követett el. Szamosujvárról jött Kolozsvárra, itt szerelmes lett egy volt gazdatisztbe. A gazdatiszt házassági ígéretet tett a leánynak, ki hűségesen várta, hogy a gazdatiszt beváltja szavát. Azonban az ígéret csak ígéret maradt. Mikor Petró Juliska látta, hogy minden reménysege hiába való, még egyszer kérte a gazdatisztet, hogy váltsa be szavát, de az korábbi ígéretéről mit sem akart tudni, sőt úgy látta, hogy a régi szerető lassanként el is hidegült irányában. A régi göröcsösen ragaszkodott hozzá; reményét veszítve, lelkének egyensúlya egészen felbomlott és végzetes tette határozta el magát. Revolvert vásárolt, aztán egy szobát nyitattott magának az „Angol királynő”-szállodában és délelőtt fél 11 órakor mellbe lőtte magát. A lövés hét milliméteres fegyverrel történt, s a golyó a tüdőbe hatolt. A gyorsan megérkezett mentők a Karolinakórház sebészeti klinikájára szállították, hol a golyót már ki is vették testéből. Bár sok vért vesztett az orvosok mégis azt hiszik, hogy életben marad.

— **Kolozsvári börtolvajok Szamosujvart.** Folyó hó 10-én éjjel Szóirla Vazul gyalui lakos és Sztán Péter Gál Józsefné kolozsvári lakos dézmautezai börtönraktárból 15 darab marhabőrt lopott el. A tolvajok a bőrtöket szekerem még az éjjel Szamosujvárra szállították, s itt a Zöldfa vendéglő udvarán potom áron akartak tudni rajta. Azonban Treszkován János rendőrmesternek feltűnt az atyafiak gyanus, titokzatos viselkedése s valótól vette őket. A kiballgatás rendén ellentmondásokba keveredtek, s végre is kénytelenek voltak bevallani tettüket, mire le lettek tartóztatva, s a lopott jószágokkal együtt Kolozsvárra tolonézoltattak. — Csak ekkor sült ki, hogy Szóirla Vazul lelkét már 13 betörés terheli, kit a kolozsvári rendőrség már többször körözött.

— **Rablótámadás Nagyiklód és Kisjenő között.** A napokban Nagyiklód és Kisjenő községek között, több ember az országuton két Désről hazafelé tartó kolozsvári singes kereskedőt, Székely Tivadar és Kovácsik Lipót kolozsvári kereskedők árukkal megrakott szekérrel elmentek Désre a vásárra. A mint éjszaka hazafelé kocogtak üres szekerekkel Nagyiklódon túl több kisjenői oláh ember ugrott elő az árokból és botjaikkal rá támadtak a szekeren ülőkre. A kereskedők első ijedelmükben megállították a kocsit, majd revolvereikkel a támadók közé lőttek. A lövéstől megijedtek a támadó oláhok és futásnak eredtek. Székely Tivadar és Kovácsik leugorva a szekérről, a menekülő után futottak, egyet utolérve elvették czondráját s szabadon bocsátva, folytatták utjukat. Az oláh rövid mezei után elebük került és az országut mellett lévő pár kis ház u. n. „sátoros” oláhajku lakóit éjjeli álmukból felverve, felszólította őket, hogy legyenek segítségére és vegyék vissza a tőle elszedett czondrát. Az emberek kapára, fejszére kapva, az országut szélén lesbe állottak. A kereskedők azonban a holdfényénél észrevették a rossz szándéku alakokat és elijesztésükre újból több izben a levegőbe lőttek, mire az oláhok a mezőkön át elmenekültek. Székely és társa Kolozsvárra érkezve, az esetet fejelentették a rendőrségnek, honnan a nyomozással megbízták az illetékes csendőrséget. A csendőrségnek sikerült az éjszakai támadókat több kisjenői paraszt ember személyében kinyomozni, melyről tegnap értesítették a rendőrséget. A támadó oláhok ellen a rutetető eljárást megindították.

— **Állategészségügy Szolnok-Doboka vármegyében.** Ragadós száj- és körömfájás: nagyilondai Kabalapataka 2 u., Kecskés 2 u. Sertésvész: betleni Betlen; kekesi Kékes 2 u.; magyarlápósi Kiskörtvélyes, Kohpataka 2 u.; nagyilondai Kabalapataka 8 u.

— **Köszönetnyilvánítás.** Karácsony estéjén gróf Teleki Domokos 200 koronás adományából díszes karácsonyfával örvendeztetett meg a kozárvári állami iskolai növendéksereg. Ugyanezen adományból 11 kiválasztott jó magaviseletű, szegénysorsu tanuló teljes öltözetrel jutalmaztatott meg. Ezen kívül minden egyes gyermek különböző csemegével terhelte dobozt kapott. — Fogadja a méltóságos Gróf Úr nemesszívú adományáért, me-

lyet minden évben megismételni szokott, ezen úton is általam, úgy a kiválasztott 11 jó tanítványom, mint a 104 tanulóból álló gyermekesereg s azok szüleinek, leghálásabb szívükből jövő köszönetét.

Báró Inezedy Ádám karácsony alkalmával a szegénysorsu ruhátlan állami iskolai tanulók ruhasegélyezése céljából 40 koronát juttatott kezemhez. — Fogadja Öméltósága e nemesszívű adományaért általam ez úton is, örvendező tanítványaim és azok szülőinek leghálásabb köszönet nyilvánítását. Kozárvár, 1905. január 5 én. Dánfi Benő, állami tanító.

A Kereskedelmi Bank r.-t. Désen

előnyös feltételek mellett nyújt

törlesztéses jelzálog-kölcsönöket

földbirtokra és házakra

10—60 évig terjedő időre, azonkívül folyósít kölcsönöket személyi hitelre, leszámol váltokat kedvező kamatláb mellett, bevált idegen pénzeket és értékpapírszelvényeket, elvállalja értékpapírok vételét és eladását, továbbá mindennemű bank-ügyet lebonyolítását, ugyancsak elfogad:

betéteket 5%-os kamatozással is.

A Kereskedelmi Bank r.-t. Igazgatósága Dén.

Kiadja a szerkesztőség.

NYILT-TÉR.

Dunky fivérek

Kolozsvári cs. és kir. udvari fényképészek

a felső-sétatéren levő műtermőkben
Désen

**1905. évi január hó 22 és 23-án
fényképfelvételeket eszközölnek.**

HIRDETÉSEK.

A „NEMZETI” vendéglő

1905. évi május 1-től

több évre kiadó.

2—4

Értekezhetni lehet:

Id. Hering Jánossal

Kossuth Lajos-utca 44. sz.

19—m. számhoz.

Hirdetmény.

Szolnok-Doboka vármegye köz. bizottsága az 1905. évi január hó 9-én kelt 78. számú rendeletével a törvh. s más állami közutak különböző szakaszán levő hidak helyreállítását 24359 kor. 99 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása céljából az 1905. évi február hó 6-ik napjának d. e. 10 órájára a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kiűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyi alkalommal nyújtsák be, amennyi a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántéppénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Dén, 1905. január hó 15.

M. kir. államépítészeti hivatal Désen.

Sz. 5360—904. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A magyarországi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszombati Albina takarékpénztár végrehajtónak Velle Flora, Nekita Jánosné és társai végrehajtást szenvedtek elleni 2103 korona 24 fillér tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a dési kir. törvényszék a magyarországi kir. járásbíró tervületén levő, a macskamezői 46. sz. telekkönyvben A. I. 1—6, 10, 11, 12, 13, 14—16, 19, 20, 22—36, 38—41, 43, 44. sz. ingatlanokból Velle Flóra Nekita Juonné kiskoru Velle Gavris, kiskoru Velle Násztaszia B. 18, 19 alatti Velle Endre a Jánosé és Velle Rózália férj. Cziczok Jánosné hányadára 2716 korona 91 fillérben, a 373. sz. tjkvben A. 1. rszra 41 koronában, a 2. rszra 54 koronában, a 3. rszra 20 koronában, a 4. rszra 29 koronában, az 5. rszra 32 koronában, a 6. rszra 7 koronában, a 7. rszra 19 koronában, a 8. rszra 28 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi február hó 20. napján d. e. 9 órákor Macskamező község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántéppénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró telekkönyvi hatósága.
Magyarlajos 1904. évi december 31-én.

Gáspár,
kir. aljárásbíró.

Sz. 5727—904. tkvi.

2—3

HIRDETMEY.

Hosszúmező és Gyurkapataka község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított, s ezzel egyidejűleg azon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t.-cz., az 1889. XXXVIII. t.-cz. és az 1891. XVI. t.-cz. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, nemkülönben Paptelke községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokos tulajdonjogának a telekkönyvbe való bejegyzése és a telekkönyvbe való bejegyzések helyesbítése iránti eljárás fogantatosított.

Ez azon felhívással tétetik közre, hogy:

1. mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15 és 17. §§-ai alapján, ideértve e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5 és 6. §§-ában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a 1. pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1905. évi július hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16 és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbinak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5 és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleg birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis az 1905. évi július hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetui nem fog;

3. mindazok, akik az 1. és 2. pontban előírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által, Hosszúmező és Gyurkapataka községekre nézve a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetbe felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1905. évi július hó 1-ső napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármiféle igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azon feleket, kik a hitelesítő bizottságnak, illetve kiküldöttnek ere-

deti okiratokat adtak, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Csákgigorbón, 1904. évi december 7-én.

Medzihradszky,
kir. aljáró.

Meghívó.

A Kis-Kajánban székelő „Tiblesana” hitel és takarékpénztári intézet részvénytársaság t. részvényesei az alapszabályok értelmében ezennel meghívtnak a

II-ik évi rendes közgyűlésre,

mely 1905. évi február hó 6-án d. e. 10 órákor fog megtartatni az intézet helyiségében.

T á r g y a k:

1. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak jelentései 1904-ik üzleti évről.
2. Határozathozatal az alaptőkének még 30.000 (harmincezer) koronával leendő fölemelését illetőleg úgy, hogy az alaptőke 50.000 koronára kiegészíttessék.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztását illetőleg
4. Új 4 (négy) évi periodusra 5 (öt) igazgatósági tagnak megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Kis-Kaján, 1905. évi január hó 10-én.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Lezártott 1904. december hó 31-én.
Vagyoni: Készpénz 5.699,74 kor. Leszámitolt váltók 70.519,59 kor. Jelzálogilag biztosított vállók 10.650 kor. Butorzat 440 kor. Alapítási költségek 30 kor. Adósok 682,58 kor. Hátralékos kamat 6,06 kor. összesen 88.027,97 kor. Tőke. Részvénytőke 20.000 kor. Tartalékalap 511 kor. Betétek 30.593,36 kor. Visszleszámitolt váltók 30.895 kor. Letét 1089,06 kor. Előre vett kamat 852,10 kor. Fel nem emelt osztalékok és jutalékok 35,23 kor. Hitelezők 23 kor. Tiszta nyereség 4029,22 kor.

Nyereség és veszteség-számla.

Bevétel. Kamatok különféle kölcsönök után és jutalékok 8403,46 kor. Kiadás. Kamatok betétek után 1284,50 kor. Visszleszámitolási kamat 1172,70 kor. Adó 512,31 kor. Házbér 60 kor. Fizetések 1050 kor. Folyó költségek 248,75 kor. Törlesztés 45,98 kor. Tiszta nyereség 4029,22 kor, összesen 8403,46 kor.

Kis-Kaján, 1904. december hó 31-én.
Cotutiu Tivadar s. k. Boca János s. k.
Moldován György s. k. Rebrean János s. k.
Mán János s. k.

Megvizsgáltott és mindenben helyesnek találtott.

Paltinean Demeter s. k. Sighiarteu Sándor s. k.
Ciunterei Gergely s. k.

A 4029,22 kor. tiszta nyereség felosztását illetőleg a következő indítványt tesszük.

A d a s s é k:

1. A részvényeseknek az alapszabályok értelmében 5% osztalékképen a befizetett részletek után 738,17 kor.
2. 30% a tartalék alapnak . . . 987,30 „
3. 19% jutalékok az alapszabályok 55. §-ának a, b, c, d, e, és f betűi értelmében 625,29 „
4. 2% felülosztalékképen a részvényeseknek a befizetett részletek után 295,44 „
5. a tartalékalapnak felüladományképen, hogy 2500 koronára kiegészíttessék 1001,70 „
6. Jutalmazás a felügyelő-bizottságnak 51,27 „
7. Jutalmazás a tisztviselőknek . 280 — „
8. A hátramaradt 50,05 kor. a helybeli igazgatósági tagoknak honorariumképen az intézet érdekében tanúsított fáradozásaiért 50,05 „

Összesen . . 4029,22 kor.

MEGHIVÓ
A KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK
DÉSEN, saját helyiségében
1905 február hó 5-én délelőtt 11 órakor tartandó
VII. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó s a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tagnak kiküldése.
2. A részvényesek, illetve azok részvényeinek számbavételére kiküldött bizottság jelentése.*
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, továbbá a zárszámadás és nyereményelosztási javaslat előterjesztése.
4. Két igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Nyolczadik évi zárlatunk alkalmával, daczára az országosan mutató rosz gazdasági viszonyoknak, valamint az üzlet és vállalkozások terén tapasztalt általános pangásnak és daczára annak, hogy időközben a beállott erős verseny miatt a kamatlábat jelentékenyen mérsékeljük, mégis az idén is minden egyes üzletágban jelentékeny gyarapodásról és egészséges fejlődésről számolhatunk be, ámbár ez évben is, mint eddig, a szigoruan vett takarékpénztári üzletkörüln túl nem terjeszkedtünk.

Az egyes főbb üzletágakra vonatkozólag konstatáljuk, hogy betét-állományunk a tavalyihoz képest 343,777 kor. 44 fillérrel gyarapodott; értékpapirjaink állományát az év folyamán szintén jelentékenyen emeltük, ezzel szemben azonban viszleszámitolási terheinket tetemesen csökkentettük, — összforgalmunk pedig 3.650,743 kor. 34 fillérrel emelkedett, egyéb-

* Hivatkozva az alapszabályok 10. §-ára, szavazatképes részvényesnek csak azon részvényes tekintetik, kinek részvénye a közgyűlés tartását legalább 2 nappal megelőzőleg a társaság pénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

ként teljes tájékozást nyújt intézetünk üzletmenetének minden mozzanata nézve ezen jelentéshez csatolt zárszámadás és forgalmi kimutatás.

Nem mulaszthatjuk el, hogy ezuttal őszinte részvétellel ne emlékezzünk meg igazgatóságunk egyik tevékeny tagjának, Klärman Adolfnak időközben bekövetkezett haláláról, ki intézetünk ügyei iránt mindig meleg érdeklődéssel viseltetett.

Nyereményelosztási javaslatunkban most is eddigi elveinkhez hiven, különös súlyt helyeztünk a tartalék-alap gyarapítására, ennél fogva kérjük a közgyűlést, hogy ezen tervezetet elfogadni méltóztassék, mely szerint 40208 kor. 92 fill. nyereményből adassék:

a) tartalékalapra	20000 kor. — fill.
b) nyugdíjalapra	3508 " 92 "
c) jótékony adományokra	700 " — "
d) 1000 db 200 kor. névértékű részvény után 8%-al, darabonként 16 kor. osztalék	16000 " — "
	40208 kor. 92 fill.

Ezzel kapcsolatban javasoljuk, hogy a szelvények ezen közgyűlést követő naptól kezdve pénztárunknál beváltassanak.

Egyidejűleg jelentjük, hogy az intézet vezetését és ügykezelését állandó figyelemmel kísértük és az évközben több ízben megejtett vizsgálatoknál, úgyszintén az évi mérleg és leltár felvételénél a legnagyobb rend és pontosságról győződünk meg, s ezért, valamint az évközben kifejtett lelkiismeretes munkásságért a tisztviselői karnak elismerésünket fejezzük ki.

Kérjük ezen jelentésünket tudomásul venni, a zárszámadást és nyereményelosztási javaslatunkat elfogadni és részünkre a fentartandók fentartásával a felmentvényt megadni.

Dés, 1904 deczember hó 31-én.

Az igazgatóság.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy az 1904. évi deczember 31-én kelt zárszámadást a kereskedelmi törvény XXXVII. t.-cz. 4. fej. 199. §-a értelmében felvett és tételtől-tételre átvizsgált leltárral, továbbá az üzleti fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azt a valóságnak megfelelően mindenben helyesnek találtuk.

Ennél fogva a tekintetes igazgatóság itt felvett jelentéséhez és nyereményelosztási javaslatához mindenben hozzájárulunk.

Ugy az évközben, valamint a zárlat alkalmával megejtett rovincsolásoknál az üzletvezetés és kezelés körül a legnagyobb pontosságot és jelentékeny fejlődést tapasztaltunk.

Felmentésünket kérve, maradunk:

Dés, 1904 deczember hó 31-én.

tisztelettel

a felügyelő-bizottság.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Főkönyvi lapszám		kor.	fill.	kor.	fill.	Főkönyvi lapszám		kor.	fill.	kor.	fill.
74	Pénzkészlet	40166	26			1	Részvénytőke	200000	—		
10	Felszerelések	7668	—			6	Tartalékalap	*90000	—		
96	Jelzálog kölcsönök	318877	40			72	Nyugdíjalap	116709	47		
24	Letét értékpapírok	94333	—			87	Betétek	1505522	73		
85	Gíró O. M. bank	609	69			25	Óvadék	94333	—		
93	Váltó tárcza	1772006	05			28	Átmeneti kamatok	12132	11		
97	Előlegezett perköltségek	1047	38			84	Jótékony adomány	57	13		
37	Ingatlanok	9082	52			27	Visszleszámitolt váltók	597081	86		
92	Értékpapírok	553299	35			26	Átmeneti tételek	3711	08		
32	Főtéri épület (nyugdíj-alap)	82900	—	2879989	65	99	Folyó számla	220233	35	2839780	73
							Nyeremény			40208	92
				2879989	65					2879989	65

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla.

Követel.

Főkönyvi lapszám		kor.	fill.	kor.	fill.	Főkönyvi lapszám		kor.	fill.	kor.	fill.
83	Üzleti költségek	6811	40			94	Kamat	148286	03		
82	Személyzet illetmények:					73	Jutalék	14596	35		
	a) Tisztviselők fizetése	13639	92			95	Értékpapir-kamat	25380	—	188262	38
	b) " lakbére	2800	—								
	c) Igazgatóság fizetése	4800	—								
	d) Felügyelő biz. fizetése	1600	—								
	e) Jogtanácsos	400	—								
14	Házbér	23239	92								
90	Viszleszámitolt váltókamat	1020	—								
77	Betét-kamat	37683	15								
86	Tőkekamat-adó	63890	24								
86	Tőkekamat-adó	6389	03								
98	Adók	6389	03								
31	Bélyegilleték	8887	56								
	Nyeremény	132	16	148053	46						
				40208	92						
				188262	38					188262	38

Dés, 1904. évi deczember hó 31-én.

Kiss Károly s. k.
pénztárnok.

Kühbacher Ferencz s. k.
vezérigazgató.

Vékony Ferencz s. k.
elnök.

Demeter Lajos s. k.
főkönyvvezető.

Nik Ferencz s. k.
alelnök.

Demeter Béla s. k.
ig. tag.

Br. Dániel Tibor s. k.
ig. tag.

Kiss János s. k.
ig. tag.

Tűzes Jenő s. k.
ig. tag.

Ezen mérleg-, veszteség- és nyereség-számlát a kereskedelmi törvény XXXVII. t.-czikk 4. fej. 199. §-a szerint az üzleti fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván, mindenben megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Dés, 1904. évi deczember hó 31-én.

Haragay Emánuel s. k.
f. b. tag.

Bándy György s. k.
f. b. elnök.

Wolff Bogdán s. k.
f. b. tag.

Nyomatott Demeter és Kiss könyvnyomdájában, Dés 1905.